

Landschapsplan Speulderbosweg 33

Gardereren

HUISMAN
RUIMTE & VISUALISATIE

Fam. Bronkhorst
Landschapsplan Speulderbosweg 33
datum: 23-03-2021

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Kaart bestaande situatie	4
Afbeeldingen bestaande situatie	5
Inrichtingsplan	7
Knip- en scheerheg	8
Vrij uitgroeinde haag / struweel	9
Solitaire beuk	10
Solitaire walnoot	11
Eiken in houtwal	12
Takkenril	13
Bloemrijk grasland	14
Wadi	15
Plantsoenlijst tbv uitvoering	16
Gebiedskenmerken	17
Bijlage 1: Plantinformatie	18
Bijlage 2:Onderhoud	19
Bijlage 3: Hagen en heggen	20
Colofon	21

INLEIDING

Voor de ontwikkeling van een duurzame en levensloopbestendige woning aan de Speulderbosweg 33 heeft Huisman Ruimte & Visualisatie namens de initiatiefnemers, de heer en mevrouw Bronkhorst, een principeverzoek ingediend voor een bestemmingsplanwijziging.

De gemeente en provincie hebben aangegeven dat de hoofdopzet van het verzoek akkoord is. Op een aantal punten is gevraagd om aanvullingen en zijn er suggesties gegeven voor een robuuste landschappelijk inrichting.

- maak inzichtelijk wat de bestaande beplanting is
- maak inzichtelijk waar nieuwe robuuste beplanting wordt toegevoegd
- maak inzichtelijk welke inheemse en gebiedseigen beplanting wordt toegepast
- maak inzichtelijk hoe de kernkwaliteiten versterkt worden

Om deze vragen zorgvuldig te beantwoorden is door Huisman Ruimte & Visualisatie in samenwerking met GO (Buro voor de Groene Omgeving) een landschapsplan gemaakt die ingaat op de gevraagde aandachtspunten. Uitgangspunt hierbij is om middels de ruimtelijke ontwikkeling de kernkwaliteiten te behou-

den en te versterken en de landschappelijke samenhang door ruimtelijke ontwikkelingen te vergroten.

Leeswijzer

In het plan wordt per aan te leggen landschapselement een korte toelichting gegeven op de cultuurhistorische waarde van dit element op het erf. Daarnaast is er een uitwerking gemaakt resulterend in een lijst van aan te leggen soorten, plantmaten en aantallen. Deze lijst kan tevens gebruikt worden om de beplanting te bestellen bij een leverancier.

BESTAANDE SITUATIE

AFBEELDINGEN BESTAANDE SITUATIE

Eikensingel westzijde perceel

Aanzicht vanaf Speulderbosweg

Tamme kastanje op achtererf

Sparrenrij naast karrespoor

INRICHTINGSPLAN

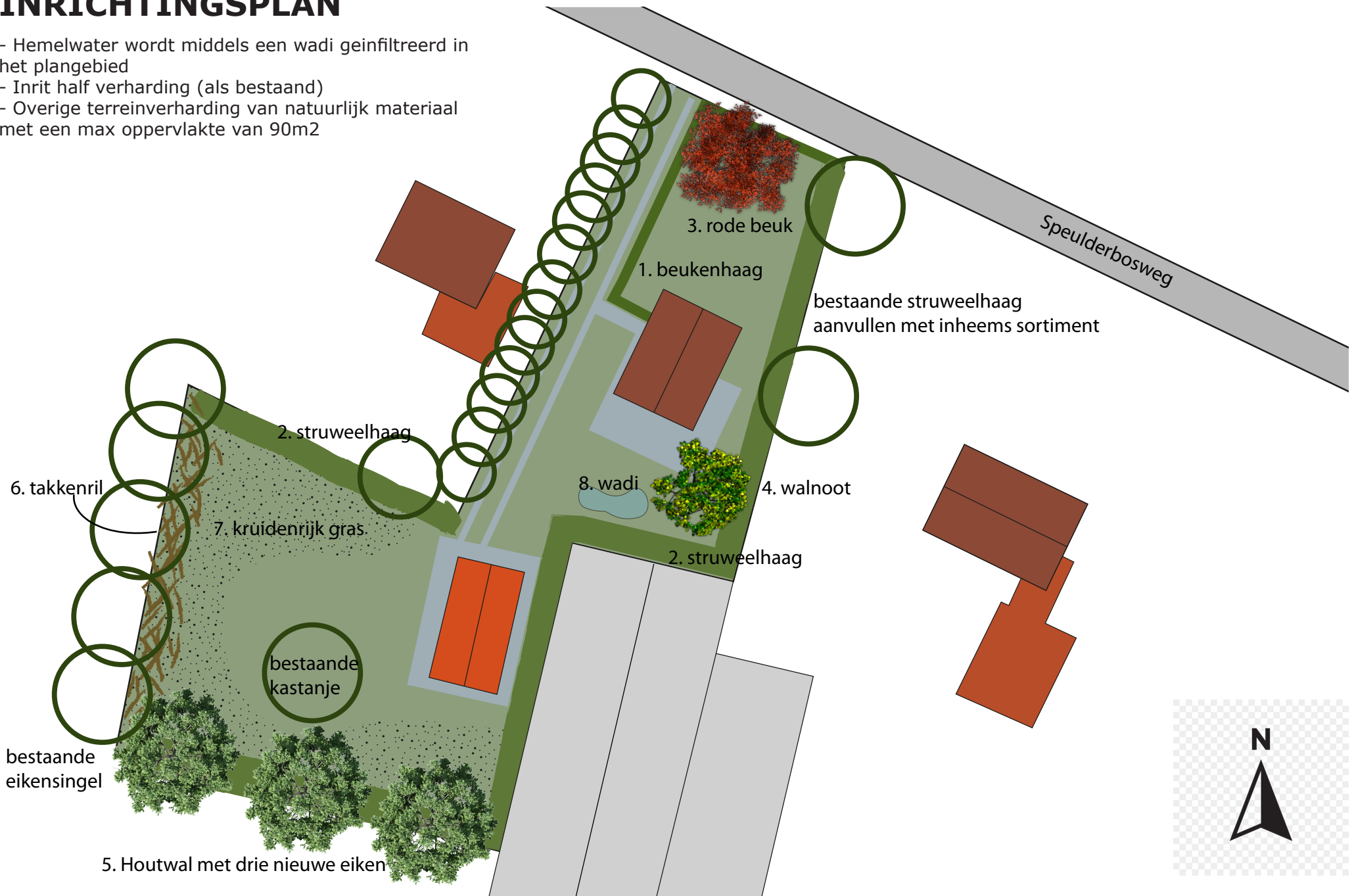
Dit plan is een samensmelting van een drietal ontwerpprincipes en uitgangspunten. Zo heeft dit plan de analyse van het landschap in het plangebied en de bijbehorende cultuurhistorische principes gekoppeld. Uiteraard is er gekozen voor de aanplant van inheemse, lokaal passende boom- en struiksoorten.

De bestaande structuren worden versterkt en er wordt aansluiting gezocht bij de omringende 'groene' erven. Een belangrijke groenstructuur is de bomenrij/singel langs de buitenzijde van het perceel, deze zal versterkt worden (aanbrengen van meer gelaagdheid en variatie). Het voorerf wordt omzoomd met een haagstructuur. De haagstructuur rond het erf gaat over in een natuurlijke vrij uitgroeïende haag. Verspreid op het erf worden bestaande bomen gehandhaafd en enkele nieuwe beeldbepalende bomen aangeplant. Zo ontstaat er een mooie gelaagdheid op het erf. Deze lagenbenadering absorbeert de nieuwe en bestaande bebouwing in het landschap. De voorgestelde groene interventies versterken de kernkwaliteiten zoals die beschreven zijn in de omgevingsverordening.

INRICHTINGSPLAN

- Hemelwater wordt middels een wadi geïnfiltreerd in het plangebied
- Inrit half verharding (als bestaand)
- Overige terreinverharding van natuurlijk materiaal met een max oppervlakte van 90m²

1. Knip- en scheerheg

Haagstructuur rond de voorzijde van het erf

Locatie: Zie ontwerpkaart

Lengte: 50 meter

Plantwijze: 4 stuks per meter

Aantal: 200

Soort: groene beuk

Maat: 80 - 100 cm lengte

Overige: Minimaal 0,5 meter uit de eigendoms-
grens

Cultuurhistorische waarde

Knip- en scheerheggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringende landschap. Nabij boerderijen en rondom boomgaard en moestuin waren veelal de heggen te vinden. Vaak diende de heggen als eigendoms- of perceelsscheiding. De doornige heg had daarnaast ook nog een belangrijke veekeren- de functie. Langs de rivieren dienden de heggen om de waterstroom bij overstromingen te remmen en te verdelen, zodat het vruchtbare slib kon bezinken. Inmiddels zien we dat veel heggen bedreigd worden. Veel heggen zijn uit het landschap verdwenen door de komst van prikkeldraad, de ruilverkavelingen en achterstallig onderhoud. Alle reden om de heg weer terug te brengen in het landschap. Heggen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm en als veekering, ook bij hoge rivierwaterstanden zorgen ze voor een permanente afrastering. Daarnaast houden ze de grond vast en dragen ze bij aan een goede waterhuishouding. Ook veel dieren hebben profijt van de aanwezigheid van een heg. Vogels gebruiken het als broedplaats; veel kleine zoogdieren vinden er voedsel en een schuilplaats en voor vleermuizen is een haag erg belangrijk als oriëntatiepunt.

2. Vrij uitgroeende haag

Locatie:	Zie ontwerpkaart
Lengte:	160 meter
Planrijen:	1 Planrij
Plantwijze:	2 stuks per meter
Aantal:	320
Soort:	50 x hazelaar 40 x haagbeuk 50 x Gelderse roos 40 x krent 50 x rode kornoelje 40 x kardinaalsmuts 50 x wilde liguster
Maat:	80 - 100 cm lengte
Overige:	Minimaal 0,5 meter uit de eigendoms- grens

Cultuurhistorische waarde

Gelderland kent een grote diversiteit aan lijnvormige landschapselementen, waaronder de vrij uitgroeende haag en de struweelhaag. De vrij uitgroeende haag bestaat uit een enkele rij struiken die vrijuit kunnen groeien en de struweelhaag bestaat uit meerdere rijen. De functie van deze hagen was perceelsscheiding en veekering, daarom bestonden de hagen vroeger voornamelijk uit doornsoorten. Soms werden ook nog wat andere struiken en bomen in de haag aangeplant, denk hierbij aan hondsroos, sleedoorn, braam, wilg, eik of es. De hagen boden beschutting voor het vee en zorgden voor gebruikshout. Door de komst van het prikkeldraad, de schaalvergroting en de ruilverkavelingen zijn veel van deze elementen verdwenen. Vaak worden de termen heggen en hagen door elkaar gebruikt, en regionaal hebben ze soms verschillende betekenissen. De term heg gebruiken we voor strak geschoren elementen, de term haag gebruiken we voor de meer breed en hoog uitgroeende elementen. Soms is er sprake van speciale beheervormen zoals bij het leggen of vlechten van hagen. Hagen hebben een grote natuurwaarde. Ze zijn vaak een schuilplaats voor veel vogels en kleine zoogdieren en vergroten daardoor de landschappelijke en ecologische variatie.

3. Solitaire beuk op het voorerf

Locatie:	Op het voorerf
Lengte:	nvt
Plantwijze:	Geef bomen de ruimte
Aantal:	1
Soort:	1 x bruine beuk
Maat:	18 - 20 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Overige:	Minimaal 2 meter uit de eigendoms grens

Cultuurhistorische waarde

Een solitaire boom of bomengroep werd regelmatig in het weiland aangeplant als schaduw voor het vee of om het landschappelijke beeld compleet te maken. Ook werd een solitaire boom regelmatig op de hoek van het perceel aangeplant als afbakening (grensboom). Verder vindt men ook regelmatig solitaire bomen rondom het huis. Veel boomsoorten hadden een functie. Zo werd een walnoot vaak in de buurt van de keuken aangeplant omdat de walnoot muggen en vliegen weert en ook zorgde voor schaduw. Laanbomen kennen een historische functie op bijvoorbeeld landgoederen en grotere boerderijen en buitenplaatsen als onder andere aankleding van wandellanen. Door deze aanplant ontstond er schaduw op het wandelpad. De welgestelde bewoners konden op deze manier geriefelijk wandelen zonder dat men werd gebruind door de zon. Iets wat in die dagen als teken van armoede werd gezien. De statigheid van een rij laanbomen werd door het gebruik van speciale soorten bomen versterkt.

4. Solitaire walnoot

Locatie:	zie ontwerptekening
Lengte:	nvt
Plantwijze:	Geef bomen de ruimte
Aantal:	1
Soort:	1 x walnoot
Maat:	18 - 20 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Overige:	Minimaal 2 meter uit de eigendoms grens

Cultuurhistorische waarde

Een solitaire boom of bomengroep werd regelmatig in het weiland aangeplant als schaduw voor het vee of om het landschappelijke beeld compleet te maken. Ook werd een solitaire boom regelmatig op de hoek van het perceel aangeplant als afbakening (grensboom). Verder vindt men ook regelmatig solitaire bomen rondom het huis. Veel boomsoorten hadden een functie. Zo werd een walnoot vaak in de buurt van de keuken aangeplant omdat de walnoot muggen en vliegen weert en ook zorgde voor schaduw. Laanbomen kennen een historische functie op bijvoorbeeld landgoederen en grotere boerderijen en buitenplaatsen als onder andere aankleding van wandellanen. Door deze aanplant ontstond er schaduw op het wandelpad. De welgestelde bewoners konden op deze manier geriefelijk wandelen zonder dat men werd gebruind door de zon. Iets wat in die dagen als teken van armoede werd gezien. De statigheid van een rij laanbomen werd door het gebruik van speciale soorten bomen versterkt.

5. Eiken in houtsingel

Locatie:	Houtsingel achterzijde perceel
Lengte:	nvt
Plantwijze:	Geef bomen de ruimte
Aantal:	3
Soort:	Zomereik
Maat:	18 - 20 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Overige:	Het betreft het toevoegen van 3 nieuwe eiken in de bestaande singel

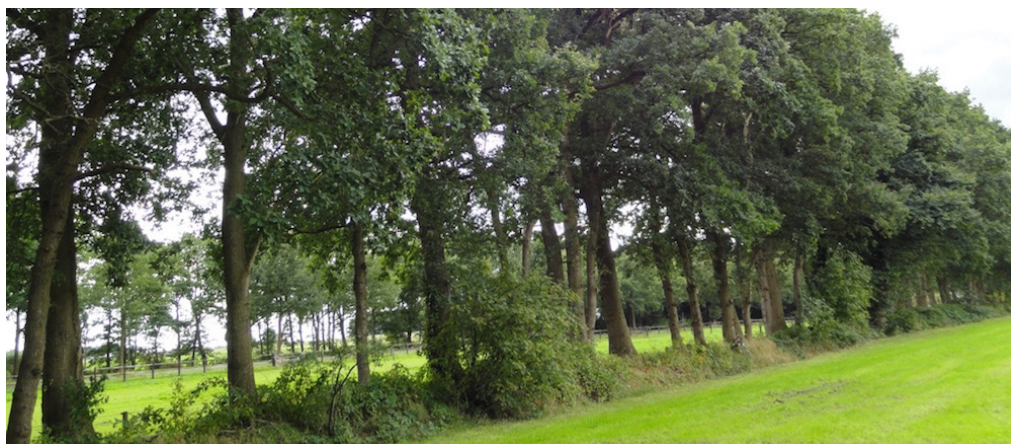
Cultuurhistorische waarde

Een houtwal is een lijnvormig door de mens opgeworpen zandlichaam waarop bomen en/of struiken groeien. De wallen dienden vroeger om vee binnen of wild buiten het omgeven gebied te houden.

Houtwallen werden ten tijde van de ontginningen (middeleeuwen) op de hogere zandgronden aangelegd. Langs houtwallen vind je vaak aan één of beide zijden greppels. Deze werden gegraven om met de vrijkomende grond de wal op te kunnen werpen. De wallen waren tussen de 50 en 100 cm hoog. Een houtsingel is een lijnvormige aanplant van bomen en/of struiken van 4 tot maximaal 20 meter breed.

Houtsingels lijken veel op houtwallen. Er is echter geen sprake van een opgeworpen wal. Houtsingels werden vooral op de lagere zandgronden aangelegd, meestal parallel aan sloten. De singels leverden brand- en geriefhout, waaraan in het gemengde bedrijf grote behoefte was. Omdat de boer verschillende diktes hout nodig had, werd een hakhoutbeheer gevoerd. Door de komst van prikkeldraad, de schaalvergroting en ruilverkavelingen zijn vele kilometers van deze elementen verdwenen.

De houtwal en houtsingel hebben landschappelijk en ecologisch een belangrijke verbindende functie. Ze zijn tevens van belang voor vleermuizen om zich te oriënteren en als verbindingszone voor fauna. Bij de houtwal zorgt met name de wal voor extra ecologische waarde door de variatie in nat-droog en warm-koud.

6. Takkenril

Locatie: westzijde perceel
Lengte: 32 meter
Hoogte: 0,5 tot 1,5 met
Breedte: 2 a 3 meter breed

Ecologische waarde

Als afbakening van het erf wordt er onder de bestaande eikensingel een takkenril voorgesteld. Hier vormt de takkenril een beschutte woon- en voortplantingsgelegenheid voor kleine zoogdieren zoals egels, wezels en muizen. Vogels, waaronder het winterkoninkje en de heggenmus vinden er nest- en schuilgelegenheid. Door de aanwezigheid van insecten op en in het dode hout vinden ze er ook voedsel. Bepaalde amfibieën zoals de gewone pad overwinteren er graag. Voor mossen en zwammen is een houtril vanwege het in ontbinding zijnde hout vaak een gunstige plek.

Een takkenril is een smalle takkenhoop die wordt gemaakt van in de lengte opgestapelde takken en hakhout.

De voorgetselde wal is langgerekt en volgt de erfrens. De hoogte is afhankelijk van de hoeveelheid beschikbaar materiaal en kan 0,5 meter zijn maar ook 1,5 meter. De takkenril groeit normailter met de jaren door het snoeihout hierin te verwerken. Het maken van een takkenwal is een ecologisch verantwoorde manier van verwerken van vrijgekomen snoeihout en dergelijke.

7. bloemrijk grasland

Locatie: achterzijde perceel
Oppervlakte: ca. 250 meter
Mengsel: G1 - Bloemrijk graslandmengsel voor lichtere gronden (Cruydt Hoeck)
Aanleg en beheer conform advies Cruydt Hoeck

Inhoud van mengsel G1 Bloemrijk graslandmengsel voor lichtere gronden - Bloemrijk graslandmengsel voor lichtere gronden:
Achillea millefolium - Duizendblad Barbarea vulgaris - Gewoon barbarakruid Centaurea jacea - Knoopkruid Crepis biennis - Groot streepzaad Crepis capillaris - Klein streepzaad Daucus carota - Peen Echium vulgare - Slangenkruid Erodium cicutarium - Gewone reigersbek Galium mollugo subsp. erectum (syn. Galium mollugo) - Glad walstro Hieracium sectie Hieracioides (syn. Hieracium umbellatum) - Schermhavikskruid Hieracium sectie Tridentata (syn. Hieracium laevigatum) - Stijf havikskruid Hypericum perforatum - Sint Janskruid Hypochaeris radicata - Gewoon biggenkruid Jasione montana - Zandblauwtje Leucanthemum vulgare - Gewone margriet Lotus corniculatus var. corniculatus (syn. Lotus corniculatus) - Gewone rolklaver Luzula campestris - Gewone veldbies Malva moschata - Muskuskaasjeskruid Oenothera biennis - Middelste teunisbloem Plantago lanceolata - Smalle weegbree Prunella vulgaris - Gewone brunel Ranunculus acris - Scherpe boterbloem Rhinanthus minor - Kleine ratelaar Scorzoneroïdes autumnalis (syn. Leontodon autumnalis) - Vertakte leeuwentand Silene dioica - Dagkoekoeksbloem Tragopogon pratensis subsp. pratensis - Gele morgenster Trifolium arvense - Hazenpootje

8. Wadi

Locatie: achterzijde perceel
Oppervlakte: min. 23m²
Hoeveelheid te bergen afgekoppeld water na een heftige bui: 6m³

Voor de berekening zijn wij uitgegaan van een nier-vormige wadi die minimaal 30cm diep is en een talud heeft van 1:2.

Wadi

Een wadi is een met gras begroeide laagte. Deze staat bij mooi weer droog maar vult zich tijdens een regenbui met regenwater. Het water dat op het dak van het nieuwe woonhuis valt wordt via de regenpijp naar de wadi geleid. Hier wordt het water tijdelijk opgevangen en langzaam weer afgegeven aan de bodem (infiltratie).

Plantsoenlijst landschappelijke inrichting Speulderbosweg 33

Nederlandse naam	Latijnse naam	maat	aantal
Struweelbeplanting			
Krent	Amelanchier lamarckii	80-100	40
Rode kornoelje	Cornus sanguinea	80-100	50
Haagbeuk	Carpinus betulus	80 100	40
Hazelaar	Corylus avellana	80-100	50
Kardinaalsmuts	Euonymus europaeus	80-100	40
Wilde liguster	Ligustrum vulgare	80-100	50
Gelderse roos	Viburnum opulus	80-100	50
Haagbeplanting			
Beuk	Fagus sylvatica	80-100	200
Bomen			
Bruine beuk	Fagus sylvatica 'Atropunicea'	18-20	1
Zomereik	Quercus robur	18-20	3
Walnoot	Juglans regia	18-20	1
Overige			
Boompalen	onbehandeld	8x250	5
Boombeschermer	anti knab	78	5

G1 Bloemenmengsel

250 gram

Gebiedskenmerken

Kenmerkende structuren zijn, de openheid op de akkercomplexen en het verdichten van het overige landschap door toevoeging van lanen, erf- en kavelbeplanting.

Algemeen

Kenmerkend voor hogere zandgronden zijn de kernen en een groot complex van oude bouwlanden bij het dorp. Scherpe overgang naar de lagere gebieden. Kenmerken van oude bouwlanden zijn de bolle ligging, grote open percelen met randbeplantingen (houtwallen), laanbeplantingen en steilranden.

Bebouwing

Kenmerkend voor de hogere zandgronden zijn de bebouwingslinten (tegenwoordig vaak kernen).

Grondgebruik

Bouwland.

Beplanting

Houtwallen, laanbeplanting, bosjes. Langs dreven (brede landwegen) en wegen: bomen zoals eiken, beuken, lindes en kastanjes. Hagen langs onverharde wegen. Geen beplanting op de enken.

bron: SLG

Dit zijn de

Berk Ec Etc E

Goldman Sachs

De Krent Vuilbeem Hulst Liesterbes Kerneolie en

Apple

De ben

Bijlage 2: Onderhoud

De beplanting begint klein, na 2 tot 3 jaar echter zal de beplanting gesloten raakt (d.w.z. de takken van de beplanting elkaar raken) er moet worden gesnoeid.

Een beplanting van alleen struikvormers kunt u onderhouden om jaarlijks takken die problemen geven af te knippen. Ook is het mogelijk om dunningen uit te voeren, door struiken af te zetten. Zo kunnen de struiken zich ontwikkelen tot een mooie dichte, met kleurige bessen en bloemen, groene beplantingsvorm. Doet u daarna niks meer dan schieten bepaalde soorten door en wordt de beplanting hol van onderen. Er moet een verjonging plaatsvinden.

Verjonging, als de struiken mooi in sluiting zijn, kan plaatsvinden door bijvoorbeeld jaarlijks 1/4 deel af te zetten (niet te laag 15-20 cm). Na 4 jaar is de gehele beplanting dan verjongd. Dit afzetten kan het beste, evenals de dunningen in het najaar plaatsvinden.

Voor een beplanting met alleen boomvormers, wat op termijn dus bos dient te worden geldt dat de plantafstand groter is namelijk 1.50 x 1.50 meter en dat het daardoor de eerste jaren niet nodig is om te snoeien e.d. Wanneer de beplanting in sluiting komt, d.w.z. dat de kruinen van de bomen elkaar raken dan is het zaak om de zogeheten "blijvers" te kiezen. Met andere woorden welke bomen mogen groot en oud worden. Deze bomen moeten de ruimte krijgen om zich in goed te kunnen ontwikkelen, de bomen die

rechtstreeks de blijvers hinderen kunnen verwijderd worden. Deze dunning moet verstandig uitgevoerd worden, haal niet teveel weg. Dit proces kan op de langere termijn nog eens uitgevoerd worden zodat de bomen die uiteindelijk moeten overblijven wederom meer ruimte krijgen.

Wilt u een beplanting krijgen van bomen met daaronder een struikenetage dan dient u de struiken/boompjes die u wilt behouden vrij te stellen door, wanneer de beplanting gesloten raakt, de omliggende beplanting af te zetten op 15-20 cm boven de grond. Laat de beplanting weer in sluiting komen en herhaal dan deze ingreep. Op deze manier krijgt u een mooie dichte beplanting met opgaande soorten. Dit snoeien kan het beste in het najaar plaats vinden.

Voor alle drie de beplantingsvormen geldt dat water geven en onkruidbestrijding in de eerste jaren van groot belang is. Ook is het belangrijk dat het vee of het wild niet bij de jonge beplanting kan komen.

Bijlage 3: Heggen en hagen

Algemeen

Door het regelmatig knippen van bepaalde boom- en struiksoorten kan er een haag ontstaan. Dit knippen zorgt ervoor dat er geen verticale groei plaatsvindt, en dat daardoor de beplanting dichter wordt. Soorten die gebruikt worden als haag zijn o.a. beuk, veldesdoorn, haagbeuk, taxus, hulst, mei- en sleedoorn en liguster. De hoogte van het plantmateriaal is doorgaans 60-100 cm. De haag dient minimaal een op halve meter van de erfgrans geplant te worden. De plantafstand is doorgaans om de 25 cm, 4 per meter dus. Taxus en hulst kunnen om de 40 cm geplant worden (5 per 2 meter).

Aanleg

Graaf een geul langs een gespannen lijn van ongeveer 50 cm diep. Vul deze aan met compost of goede potgrond voor een betere groei. Verdeel eerst de planten langs de geul en plant ze vervolgens. Voor een mooie strakke haag kan het raadzaam zijn om de eerste jaren de haag tussen twee draden te laten opgroeien. Knip direct na het planten 15-20 cm uit de kop van het plantje, dit stimuleert om sneller en breder te groeien. Liguster daarentegen kan men het beste direct na het planten tot 15 cm boven de grond afknippen (eenmalig), zo ontstaat een betere vertakte en dichtere haag.

Onderhoud

Een haag wordt bij voorkeur twee maal per jaar geknipt. Wanneer jaarlijks eenmaal wordt geknipt, wat de haag een wat ruwer voorkomen geeft, kan dit het beste na de langste dag gebeuren (eind juni). De hoofdgroei is dan al voorbij. Knipt men twee maal dan zijn de maanden mei en september geschikt. Knip wanneer het bewolkt, niet te warm is. De uiteindelijke hoogte van de haag is afhankelijk van het knippen. Houdt daarbij het doel van de haag duidelijk in ogenschouw.

De eerste jaren na aanplant moet er goed voor de plantjes gezorgd worden, dit houdt in:

- Water geven in droge perioden. (2 x per week een grote hoeveelheid)
- Beschermen tegen vraat van geiten, paarden, koeien, konijnen enz door de dieren minimaal 1 meter van de haag te houden.

COLOFON

OPDRACHTGEVER:

Dhr. P. Bronkhorst
E.J. Hoegenhof 10
3886 KL Garderen

AUTEUR:

GO GROENE OMGEVING

i.s.m. Huisman Ruimte & Visualisatie

Dhr. N. Heijboer

Beekweg 12

3881 LH Putten

niek@groeneomgeving.nl

GROENE OMGEVING

